

**R.D. Iacobi Marchantii, Pastoris Et Decani Covviniensis
SS. Theolog. Professoris, Rationale Evangelizantivm**

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

Lectio 23. De voce septima gementis Turturis: O Emmanuel, Rex & Legiser
noster. Explicatio Gentium, & Salvator earum, Veni ad salvandum nos,
Domine Deus noster. Explicatio horum verborum: O Emmanuael.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56372)

O Emmanuel, 2. Rex Et Legisfer noster, exspectatio Gentium, Et Saluator eorum. 3. Veni ad salvandum nos, Domine Deus noster.

Explicatio Primae patris O Emmanuel.

Omnia Emmanuel Christo tribuitur apud Illiam cap. 7. & illud interpretatur Evangelista idem significare, quod Nobiscum Deus; Sed apte certe hic Turtur nostra gemebunda sub hoc nomine cum advocat, ut jam veniat in carnem nobiscum futurus, qui procul a nobis ob peccata nostra recessisse videbatur. Longo enim a peccatoribus Deus. Licet ubique sit, tamen recedere dicitur ab illis qui eum offendunt, per gratiam & speciem praesentiam suam, iumen ac pacem internam, aliaque specialia dona, & quasi abfens e longinquo foret, eorum clamores & vota non exaudit, nec est eis praesens, nisi ut Iudex & Vindex. Quapropter de longinqua regione debent ipsi redire, ad ipsum ab ipso, a Deo ad Deum, ab ipso ut Iudice, ad ipsum ut Patrem, ab ipso irato, ad ipsum placatum. Quod fit per humilem peccati agnitionem, & penitentiam? quae ab Occidente reducit hominem ad gratiam Orientem, itaque invocatur Christus, ut sit Deus nobiscum, & detersis peccati tenebris, ac nube quae inter nos & ipsum intercedit, propinquior nobis fiat: non solum per gratiam & lucem, sed etiam per corporalem praesentiam & personalem cum natura nostra unionem. Vtique specialissime dicitur esse Emmanuel. Nobiscum Deus, quando Verbum caro factum est, & habitavit in nobis, & vidimus gloriam ejus, & gratiam quasi unigeniti a Patre plenum gratia & veritate. Quam gloriam viderunt non solum Angeli gloriam, inquam Deitatis junctae humanitati, quam nuntiaverunt Pastoribus: sed & illi omnes homines, qui ejus agnoverunt majestatem & gloriam per humanitatis rimam radiantem, sive in infantia, in qua plures justi eum adorant ut Deum Nobiscum, sive quando docuit & miracula fecit, sive quando transfiguratus est aut resurrexit. Et tunc poterunt dicere quod olim Proph. Baruch. Hic est Deus noster, & non estimabatur alius adversus eum. Hic advenit omnem vitam discipulis, & ita dicit illam Jacob puero suo, & Israel dilecto suo. Post hoc in terra visus est, & cum hominibus conversatus est. Potuerunt & idem dicere quod olim Hebraei: Vere non est alia nativitas grandis, quae habeat: Deos appropinquantes sibi, sicut Deus noster a se habet. Ergo vere Emmanuel, vere Nobiscum Deus, vagiens in cunis, & in praesepio adoratus a Pastoribus. Vere Emmanuel, Nobiscum Deus, inter brachia matris in infantia adoratus a Magis. Vere Nobiscum Deus, inter brachia Simeonis & Annae agnitus a justis. Vere Nobiscum Deus, in pueritia

ad bonum, ob naturam integram, & iudicium originali cum donis comitantibus, & quae carnis fect natura multis impedimentis quae modo patitur ob discordiam inter appetitum inferiorem, & rationem attamen plus gratiae per meritum Christi acquirunt homines, sub secundo Adam tamquam capite constituti, quam sub primo. Pater idem ex his quos iam adduximus Apostolis & Martyribus, per dirissima tormenta, & indicibiles labores ad summum gratiae & gloriae culmen provecit, tum in Virginitate per luctum illam heroicam cum carne & satana ad puritatem & coronam Angelis etiam primis preparatam pertingentibus. Patet etiam in infantibus, quibus per Baptismum major datur gratia modo, vi meritum Christi, quam tunc fuisse data: Nunc enim intercedit passio & mors, totique Christi labores, quorum intuitu gratia abundans confertur. Sicut enim dicit Scriptura, quod copiosa fuerit apud eum redemptio: sic etiam significat redemptis copiosam, abundantemque gratiam esse datam, quae gloriae copiosae & abundantis, tamquam mellis, sit semen. Quapropter verum est illud Apost. Vbi abundavit delictum, superabundavit & gratia; & plus reparavit gratia delictis, quam ruinae damnosae attulerit culpa peccatis.

Rom. 1.

Ser.

Signum

magnum

In statu

gratia

sunt vir-

tutes,

quae in

innocen-

tia non

fuisse.

Hae est etiam sententia SS. Patrum, inter quos loquitur sic Bern. Vehementer nobis dilectissimi nocere vir unus, & mulier una; sed gratias Deo, per unum etiam hominem, & mulierem unam, omnia signa restaurantur, non sine favore gratiarum. In eadem sententiam dicit S. Greg. O felix culpa, quae talem ac tantum meruit Redemptorem! Quomodo felix culpa, toto orbi infelicissima, nisi ex eo capite, quod infelicitatem illius plenae & perfectae vicit bonitas Redemptoris, & gratia copiosissima redemptionis, cui gratiae occasionem dedit ipsa culpa, tali egens Redemptore? Itaque in statu gratiae per Christum reddita, multas habemus virtutes, quae non fuissent in statu innocentiae. Prima est Virginitas, secunda est Patientia, tertia Penitentia. Virginitas enim iam est virtus, quia concupiscentiam libidinis refranat; tunc autem nulla fuisset concupiscentia, nulla libido frenanda, sicque Virginitas aut Continentia virtus non fuisset. Tunc etiam immortalitas & impassibilitas animae & corporis non dedisset locum Patientiae aut Penitentiae afflictivae: cum etiam homo tunc esset immunis ab omni malo, tam culpa, quam poenae & miferiae. Non fuisset etiam martyrium, non jejuniium, aut carnis mortificatio; nec paupertas, aut obediencia Religiosa. Denique nec misericordia, aut elemosyna, quia tunc non fuissent pauperes aut miseri, in quos misericordia exerceretur.

Cur

Christus

Emma-

mel dica-

tur.

Psal. 118

Joan. 1.

Baruch.

Gen. 4.

Vere

Christus

Emma-

mel

seu nobis-
zum Deus

ritia divinitatis radiolos spargens, dum sedet inter Doctores. Vere Nobiscum Deus, per illam specialem doctrinam lucem quam in nostro Horizonte spargebat, personaliter docens & obambulans in vicis & castellis. Vere Nobiscum Deus, dum coram nobis & pro nobis in ligno pendet crucifixus, à Cælo & terra variis prodigijs agnitus & adoratus. Vere Nobiscum Deus, post mortem & resurrectionem quadraginta diebus ut erudiret nos plenius de regno Dei, cum Apostolis conversatus. Vere Emmanuel & Nobiscum Deus, etiam post ascensionem, licet per illam se à nobis subtraxisse videatur, tamen nos corporali deferens presentia, spirituali & sacramentali non deseruit, sed in finem ulque sæculi nobiscum esse voluit. Quapropter dicit ipse de se: *Ego vobiscum sum usque ad consummationem sæculi.* Sicque irrefragabili testimonio ipsemet testis est hujus veritatis. Et ita omnibus sæculis dici poterit, propter hoc mysterium admirabilis presentia eius, quod in Apocalypsi habetur: *Ece tabernaculum Dei cum hominibus. & ipse populus eius erunt, & ipse Deus cum eis, erit eorum Deus.* Denique vere Emmanuel, vere Nobiscum Deus, non solum in hoc tempore, sed & in tota futura æternitate: quia nos assumet ad se, & gloriam poterimus in divinitatis eius ac humanitatis limpida visione, possessione, & fruitione.

Mat. 28

Apoc. 21

Ab hoc nomine Emmanuel, ut alibi dixi, decuratum est nostrum Noel, id est; Nobis Deus, vel noster Deus, quod in hymnis Natalitius jubilandò repetimus, ita ut inde Gallis Festum Nativitatis vocetur, la Feste du Noel, sive parvi Emmanuelis Festum.

O ergo Emmanuel, sis nobis semper Emmanuel, veni & sis semper Nobiscum Deus. Veni, nec unquam deferas nos archissimo consanguinitatis tibi vinculo adstrictos ultra omnes Angulos; Tu enim sanguis es noster, os nostrum, & caro nostra. De te dicit Apost. *Nisquam Angelos apprehendit, sed semen Abraham apprehendit.* Tu ergo semper assistas semini Abraham, quod ita firmiter apprehendisti per personalem unionem; quod ita acta tibi affinitate devinxisti per carnis assumptionem. Fac ut nunquam discedamus à te, quasi servi fugitivi. Fac ut nunquam discedas à nobis, tanquam offensus peccatis nostris, tanquam gratia tua indignis. Sed sis semper Nobiscum Deus, Dux & lux, salus & gloria nostra. Sis semper Nobiscum Deus in presenti sæculo, & in futuro, sis nobiscum in tempore & in æternitate. Nosque tecum & in te sumus cum Patre & Spiritu sancto, in illa unitate pro qua Patrem obsecrasti in termino vite tue. *Pro eo rogo, qui credituri sunt in me, ut omnes unum sint, sicut tu Pater in me, & ego in te, ut & ipsi in nobis unum sint, ut credas mundus, quia tu me misisti. Es ego claritatem quam dedisti mihi, dedi eis, ut sint unum, sicut & nos unum sumus. Ego in eis, & tu in me, ut sint consummati unum.* Fac ergo ut hæc Universal, Evang.

Job. 2

Joan. 17

nio in te & in Patre inchoata in tempore, perfectè consummatur in æternitate, quando perfectè agnoscetur quam verè sis Emmanuel, Nobiscum Deus.

LECTIO XXIV.

De secunda parte.

Rex, & Legisfer noster, & expectatio Gentium.

Dicitur etiam CHRIS TUS speciali titulo Rex & Legisfer noster, quia nempe per legem novam, & per Evangelij sceptrum quod exivit de Sion Regem se declaravit, & universo orbi dominari cepit. Ideo de illo dictum erat: *Virgam virtutis sua emittet Dominus ex Sion;* Hoc est, sceptrum potentia suæ emittere visus est Pater tuus æternus ex Regia sua, ex Sion, temporali, quæ spiritualem designabat, scilicet Ecclesiam contemplantem & speculantem cælestia. Hoc ergo factum fuit, quando verbum suum in ore legatorum suorum posuit, in ore Ducum exercitus sui, in ore Apostolorum suorum, ut per illud coercerent impios, converterent infideles, dominarentur Regibus & Regnis, dominarentur Principibus & Potentibus, qui ex inimicis subditi fierent & amici, sub jugum veritatis missi, sceptrumque potestatis agnoscens venerandi. Ideo & alibi iterum dicit de se Christus: *Ego autem constitutus Rex ab eo, super Sion montem sanctum ejus, prædicans præceptum ejus.* Et Dominus dixit ad me: *Postula à me, dabo gentes hereditatem suam & possessionem suam terminos terræ.*

Quomodo Christus Rex Legisfer.

Psal. 118

Neque vero solum Rex & Legisfer intulatur, sed etiam *Expectatio gentium.* Cujus rationem supra ex parte dedimus, quia scilicet egebat gentes Rege isto & Legislatore, qui legem scriberet non solum in lapideis tabulis, sed & feriens novum fœdus, exararet eam in visceribus & cordibus, ut loquitur per Ezech. Egebat Rege isto, qui salvaret in manu forti, & erueret vinclos de captivitate & principatu diaboli. Et certe propterea etiam *Expectatio gentium* rectè & propriè dicitur, quod licet gentes in infidelitatis cavitate non videantur cum expectasse, semper tamen fuerunt aliqui Gentiles à Deo illuminati, & inspirati, qui cum venturum agnoverunt. Vis aliquot exemplum.

Quomodo Expectatio gentium

Ezech 30

Gentes Christus in carnem venturum ag-

Primo quidem Balam cum duceretur à Balac, novum etiam pretio & mercede datà ad maledicendum Israël; e contra Spiritu Domini in eum iussiente coactus est benedicere. Vnde eodem spiritu pronuncians adventum Messia ex Iudæis oriundi, dixit: *Orietur Stella ex Jacob & Virga de Israel, & percussit Duces Moab, & erit Iudæa possessio ejus.* Num. Hoc, inquam, pronuciavit (ut habet Scriptura) Homo cujus obtutus est oculus, auditor sermonum Dei, qui visionem Omnipotentis intravit, qui cæcis, & sic apertiuntur oculi ejus. Dicitur obtutus ejus